

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 2. novembra 1935.

Štev. 112.

Podpiranje pasivnih krajev

Kakor poročajo listi, je ministrski svet povišal podpore za prehrano pasivnih krajev na 20 milijonov Din, od katerih pa dobi pasivna Slovenija le pol milijona. Prepričani smo, da se ministrski svet ni zlahka odločil za ta sklep, da mu pa pod vtisom široke propagande raznih političnih delavcev med narodom skoraj ni preostalo nič drugega, kakor da upošteva to propagando in zviša podporo za prehrano pasivnih krajev. Na vse zadnje načelno niti ni oporekati, če pomagajo aktivni kraji pasivnim, saj je to eden glavnih smislov državnega občestva.

Kljub vsemu temu pa smo mnenja, da bi po 17 letih državnega in političnega življenja mogli priti že do bolj pozitivnega načina podpiranja pasivnih krajev. Pasivni kraji se seveda morajo podpirati, toda ne s podporami, v hrani, vemveč z možnostjo zaslužka. Naj bi se denar, ki je namenjen za nakup koroze in hrane, raje uporabil za plačilo mezd pri javnih delih in bi bilo krajem in vsej državi vse drugače pomagano.

Saj ni pri nas pasivnega kraja, ki ne bi imel vse polno prav nujnih potreb. Tako je večina naših pasivnih krajev brez vodnjakov, brez dobrih cest, brez razsvetljave itd. Mesto da bi se pošiljala v te kraje koroza, ki vedno tudi ni najboljša kvalitete, naj bi se raje v soglasju z bansko upravo začela v teh krajih javna dela, pri katerih bi se ves za korozo namenjeni denar uporabil za mezde. In v tem primeru bi odobraval, če bi se določila tudi dvakrat tako velika vsota za podporo pasivnim krajem in da bi država prevzela še stroške za material, samo da bi se ta dela začela.

Sedanji način podpiranja pasivnih krajev ni le gospodarsko slab, temveč pomeni tudi veliko moralno nevarnost. Narod, ki se polagoma privadi, da v primeru stiske brez dela dobi potrebno hrano, se odvadi dela. Ponavljajo se ista pesem, ki jo vidimo pri posameznikih, ko podpora zmanjša njih delavoljnost. In kam moramo priti, če se bodo celi okraji navadili na to, da dobivajo iz drugih krajev zastoj koroze. Prebivalstvu v stiski je treba na vsak način pomagati, toda tako, da se jim omogoči, da zaslužijo to, kar potrebujejo za življenje.

Seveda je res, da ni mogoče kar čez noč odrediti, da se začne ta in ta javna dela, če pa ni za nje nič pripravljeno. Prebivalstvo pa potrebuje hitro pomoč in tako v konkretnem primeru res ne preostane nič drugega, kakor da se prebivalstvu pomaga s podporami.

Zato pa tudi naglašamo, da bi se v teh 17 letih morali že ustvariti pogoji, da se prebivalstvu pomaga na drug način. Naloga lokalnih uprav v pasivnih krajih je, da izdelajo program javnih del, s katerimi se naj pomaga prebivalstvu. Ti bi morali potem ta program predložiti banovskim upravam, te pa v soglasju z osrednjo vlado izdelati potem program javnih del v pasivnih krajih. Z vsakim izvršenim javnim delom bi se zvišala gospodarska moč pasivnih krajev in polagoma bi dosegli, da bi se njih pasivnost reducirala na minimum. Pasivnim krajem bi bilo na ta način v resnici pomagano.

Z javnimi deli v pasivnih krajih pa bi mogla oblast tudi ugodno vplivati na višino delavskih mezd, ki so naravno v pasivnih krajih najnižje. Danes javna dela skoraj redno potiskajo mezde navzdol in to je tudi eden razlogov, da se pasivnost nekaterih krajev ne more nehati.

Ce že imamo to nesrečo, da imamo v Jugoslaviji, ki vendar ne slavi brez vzroka kot bogata dežela, celo vrsto pasivnih krajev, potem bi pač morali delati na to, da polagoma te kraje gospodarsko tako dvignemo, da postanejo polagoma aktivni. Po

17 letih bi morali v tem oziru že doseči nekaj uspehov in dosegli bi jih tudi, če bi samouprave gledale na to, da delujejo oblasti bolje ter če bi vladalo med samoupravami in osrednjo državno oblastjo ono harmonično sodelovanje, da bi delo ene dopolnjevalo delo druge. Tudi pri podpiranju pasivnih krajev bi morali kreniti na pot nove državne gospodarske politike, ki bi ustvarjala ljudem nove možnosti zaslužka.

Nazadovanje trgovine in obrti se ni ustavilo

V tretjem četrtletju je padlo število trgovin na 154, število obrtniških obratov pa na 62. — Skupno se je zmanjšalo njih število v 9 mesecih t. l. za 1045 obratov

Zbornica za TOI je izdelala statistiko o gibanju trgovinskih in obrtniških obratov na njenem področju v 3. četrtletju 1935. Statistika znova dokazuje, da še vedno preživljata trgovina in obrt svojo najtežjo krizo. Sicer ni v 3. četrtletju padlo število trgovin in obrtov tako silno kot v 1. in 2. četrtletju, toda še vedno je padee tako močan, da moremo konstatirati samo novo nazadovanje naše gospodarske moči. To nazadovanje je tem težje, ker je v času triletnje gospodarske krize itak že moralo ustaviti obratovanje vsako ne čisto solidno podjetje. Če kljub tej ostri in neizprošni selekciji še vedno nazaduje število trgovin in obratov, potem to dokazuje, da danes propadajo tudi že solidna in zdrava podjetja, ki bi se pri količkah ugodnih razmerah morala ugodno razvijati. Zato je skrajni čas, da se vendar nekaj stori za dvig trgovine in obrta in da se že enkrat upoštevajo nad vse utemeljeni predlogi gospodarskih krogov. Ne sme nam propasti naša trgovina, ne sme nadalje hirati naš obrt, ker temelji našega gospodarstva bi bili potem omajani. Narod, ki si ne zna obvarovati svoje trgovine in svojega obrta, ta se tudi nikdar ne bo dokopal do blagostanja.

Kako so se gibale prijave in odjave obratov v 1. 1935., nam kažejo te številke Zbornice:

	Trgovina:		
	prijave	odjave	prirastek padec
1. četrtletje	170	387	- 170
2. četrtletje	128	427	- 299
3. četrtletje	173	327	- 154

	Obrt:		
	prijave	odjave	prirastek padec
1. četrtletje	223	461	- 238
2. četrtletje	197	319	- 122
3. četrtletje	212	274	- 62

	Gostinski obrti:		
	prijave	odjave	prirastek padec
1. četrtletje	59	85	- 26
2. četrtletje	78	70	+ 2
3. četrtletje	80	61	+ 19

	Industrijski obrti:		
	prijave	odjave	prirastek padec
1. četrtletje	6	2	+ 4
2. četrtletje	8	0	+ 8
3. četrtletje	3	1	+ 2

Število trgovinskih obratov se je torej znižalo v 9 mesecih t. l. za 623, obrtnih pa za 422, skupno za 1045. Število gostinskih obratov je padlo za 5, dočim se je število industrijskih povečalo za 14.

Če podrobneje pregledamo statistiko o gibanju obratov, potem moramo konstatirati stare resnice.

Nazaduje zlasti trgovina z lesom in z živili ter mala trgovina. Izredno težka lesna kriza, ko je izvoz lesa vedno težji, je znižala število trgovin z lesom za 41. Od drugih panog je padlo število trgovin z živino in prašiči za 12, z deželnimi pridelki za 19, z živili za 13, s perutnino za 7, branjarji za 21, z galanterijskim blagom za 7, sejmarjev za 14 itd.

Dvignilo pa se je število trgovin s kolesi za 1, s stroji za 2, z radijskimi aparati za 2, z manufakturno za 1, kinematografom za 4 itd.

Pri obrtih kaže nazadovanje stare slike. Število žag je padlo za 10, krojačev za 9, šivilj za 16, čevljarjev za 18, mlinov za 14, povečalo pa se je število pekov za 8, mesarjev in klobasičarjev pa za 10.

Število gostinskih obratov se je dvignilo le zbog narastka krčm za 18.

V splošnem kaže statistika, da so od krize zlasti prizadeti manjši obrti.

Statistika gibanja obratov po okrajih:

Zanimiva je tudi statistika gibanja obratov v posameznih okrajih. Po tej statistiki se je povečalo, odnosno znižalo število obratov v letošnjem III. četrtletju:

Ljubljana mesto: trgovina - 16, obrt + 1, gostinski obrati + 5, industrija - 1; Ljubljana okolica: trgovina - 88, obrt - 25, gostinski obrati + 1; Celje mesto: trgovina - 6, obrt + 1, gostinski obrati + 1;

Celje okolica: trgovina + 7, obrt + 3, gostinski obrati + 2, industrija + 2; Črnomelj: obrt - 1, gostinski obrati - 1;

Dolnja Lendava: trgovina + 4; Gornji grad: trgovina - 1, obrt + 3, gostinski obrati + 2;

Kamnik: trgovina - 22, gostinski obrati + 3; Kočevje: trgovina - 9, obrt - 2, gostinski obrati + 1;

Konjice: trgovina - 3, obrt - 2, gostinski obrati + 1; Kranj: trgovina - 6, obrt + 1, gostinski obrati + 1;

Krško: trgovina + 2, obrt - 3, gostinski obrati - 1; Laško: trgovina - 11, obrt + 1, gostinski obrati - 1;

Litija: trgovina + 1, obrt - 7; Ljutomer: trgovina - 6, obrt - 3; Ljuteč: trgovina - 10, gostinski obrati - 2;

Maribor mesto: trgovina + 3, obrt + 21, gostinski obrati - 5;

Maribor desni breg: trgovina - 2, obrt + 3; Maribor levi breg: trgovina - 4, obrt - 2, gostinski obrati + 2;

Metlika: trgovina - 1, gostinski obrati - 1; Murska Sobota: obrt - 6, gostinski obrati - 1;

Novo mesto: trgovina - 7, obrt - 38, gostinski obrati + 5, industrija + 1; Prevalje: trgovina - 7, obrt - 1, gostinski obrati + 1;

Ptuj mesto: trgovina - 3, obrt - 2; Ptuj okolica: trgovina - 8, obrt - 1, gostinski obrati - 2;

Radovljica: trgovina - 3, obrt + 1, gostinski obrati + 1; Slovenjgradec: trgovina - 5, obrt + 1, gostinski obrati + 5;

Sreski izpostavi Škofja Loka: obrt - 5, gostinski obrati + 1; Smarje pri Jelšah: trgovina - 2, obrt - 2, gostinski obrati - 1.

Značilno je, da je zlasti padlo število trgovin v Ljubljani in Ljubljanski okolici in da ne izkazuje nobenega napredka niti kraji z močno industrijo, kakor Kranj, Maribor itd. Preseneča tudi silno neznaten prirastek gostinskih obratov v Radovljici, kar je pač jasen dokaz, da je bila letošnja tujska sezona slaba.

Finančne sankcije Jugoslavije

V smislu sklepa Zveze narodov, odbora za koordinacijo sankcij ter sklepa ministrskega sveta Jugoslavije z dne 17. oktobra ter na podlagi uredbe o deviznem in valutnem prometu je finančni minister odredil:

1. Prepovedano je posredno ali neposredno dajanje posojil vladi kr. Italije ali podpisovanje posojila, ki bi ga italijanska vlada razpisala v Italiji ali v kateri drugi državi.

2. Prepovedana je otvoritev vsakih bančnih ali drugačnih kreditov vladi kraljevine Italije, in sicer direktno ali indirektno, ko tudi dodatno izvrševanje že sklenjenih pogodb o dovolitvi posojila italijanski vladi.

3. Prav tako ni dovoljena dovolitev posojil na posreden ali neposreden način javnim telesom, fizičnim ali pravnim osebam, ki bivajo na italijanskem ozemlju, ko tudi podpisovanje vsakih posojil, ki bi bila razpisana v Italiji ali kateri drugi državi.

4. Tudi ni dovoljena otvoritev kakršnegakoli bančnega ali drugega kredita, posrednega ali neposrednega, javnim telesom ali fizičnim ali pravnim osebam, ki bivajo na italijanskem ozemlju, ko tudi vsako nadaljnje izvrševanje že sklenjenih pogodb o dovolitvi posojil tem telesom ali osebam, in sicer tako posredno ko tudi neposredno, če bi takšne pogodbe obstojale.

5. Prepovedana je vsaka izdaja delnic ali nabava denarnih sredstev na ozemlju Jugoslavije na račun in v korist javnih teles ali fizičnih ali pravnih oseb, ki bivajo na italijanskem ozemlju, ko tudi vsako podpisovanje delnic ali nabava denarnih sredstev v korist teh teles ali oseb, če bi se te operacije izvedle v Italiji ali v kateri drugi državi.

6. Vsa ta navedena določila imajo ta namen, preprečiti navedene operacije, bodisi da bi se izvedle direktno ali pa le s posredovanjem drugih ljudi kateregakoli državljanstva. Ne zadevajo pa ta določila dobrodelnih ustanov.

Vsaka kršitev teh določil se kaznuje v smislu čl. 19. uredbe o deviznem in valutnem prometu ter zakona o kazenskih sankcijah z dne 8. oktobra 1931.

Ta prepoved velja do nadaljnjega sklepa Zveze narodov, odnosno do novega sklepa ministrskega sveta. Bančni in valutni oddelek finančnega ministrstva mora potrebno ukreniti za izvrševanje te uredbe, ki stopi v veljavo z dnem njene objave v »Službenih novinah«.

Proti prodajanju v brezenje:

V bistvu se strinjamo z ukrepi, ki so se storili v ČSR in ki se nasvetujejo tudi za našo državo. Razločevati pa je treba takšno prodajanje v brezenje ali po domače »slajdranje«, ki ga iz posebnih ozirov od časa do časa propagirajo velike bogate tvrdke ali tvornice, da uničijo nemočno konkurenco in potem s svojimi predmeti dominirajo in diktirajo cene in med prodajo, da se trgovci znebi blaga, ki je prišlo iz mode. Posebno v sedanjem hitrem tempu življenja ne morejo preprečiti trgovci z manufakturno in modnim blagom pri še tako skrbnem nakupu, da ne bi del blaga zastal in da se to blago nikakor ne more prodati niti če ga trgovci ponuja 50 odstotkov pod lastno ceno. Niti siromašni krogi nečejo takšnega blaga. Kaj naj torej stori trgovci, da se iznebe takega blaga, ki pa ni v kvaliteti nič slabše, le po vzoru ali barvi ni več moderno. Prirediti bi pač morali posebne semnje, ker Ljubljani in tudi drugi kraji nimajo takih kupčevalcev, ki se bavijo s prodajo takšnega zastalega blaga. Pač pa ima Zagreb, Beograd in tudi Sarajevo takšne kupčevalce. Kaj naj torej stori trgovci, da razčisti svojo zalogo.

V takih primerih ne koristi niti reklama, neglede na to, da je draga. Morda bi kdo čitateljev lista priobčil kakšen primeren predlog.

Janez Rožencvet:

Zaščita kapitala

Kdor se upa dandanes trditi, da je kapital potreben zaščiti, naleti slabo. Že pri sami besedi »kapital« se pravoverni marksiisti v strahu prekrizajo. Potem si brž zatisejo ušesa in nočejo nič več slišati. Buržujem, ki v začetku blagohotno prikimajo, se kmalu podaljšajo obrazi in nejevoljno ugovarjajo: Komunistem! Nasprotniki zasebne lastnine se pa pomilovalno nasmehnejo in porogljivo zakličejo: S takimi staroverskimi čenčami nas misliš slepiti!

Navzlic temu trdim, da bi bilo treba o stvari resno spregovoriti, zakaj dan na dan imamo vse polno primerov, ki bi nas morali siliti k premišljevanju o zaščiti kapitala. Seveda ne smemo pod besedo »kapital« razumeti le premoženja bogatih spekulantov, temveč sleherni stvar, ki ima kako porabno vrednost in denarno ceno. Torej sploh ljudsko premoženje, h kateremu moramo prištevati tudi znanje, ki si ga je kdo nabral, delovno sposobnost in moralno vrednost posameznika, pravice, ki si jih je kdo pridobil itd. Potemtakem je sleherni človek kapitalist, in večina ljudi hoče od svojega kapitala živeti. Zdaj pa pogledajmo, kako je dandanes ta kapital posameznika zaščiten in kako mu je zagotovljeno obratovanje in obrestovanje, ter premisljimo le nekaj primerov.

Kmet ne more plačati davkov in prodajo mu kravo. Vredna je dobrih tisoč dinarjev, a ker jo prodajajo za vsako ceno, jo prodajo za nekaj stotakov. Krava je kmetov kapital, katerega si je pridobil s trdim delom in precejšnjim rizikom. Čemu mora kmet v takem slučaju zgubiti dobro polovico vrednosti svoje krave? Če jo spekulat, ki je živinče kupil, lahko proda erarju za normalno ceno, čemu je ne kupi erar brez eksekucijskih stroškov naravnost od kmeta? Saj bi mu jo lahko plačal z boni, ki bi bili veljavni samo za plačilo davkov!

Ustanovi se podjetje. Konec leta lepa bilanca in že tudi dividenda, čeprav podjetje niti še ni začelo obratovati. Drugo leto še lepša bilanca in iz dobička dividenda, odpisov pa nič. Tako gre nekaj let, dokler se nenadoma vse ne ustavi. Ni denarja, ni kredita. Država je pobirala davke od dobičkov, ki jih nikoli ni bilo, obresti in dividende so se plačevale z novimi dolgi.

Zahteve obrtnikov

Konferenca obrtniških zbornic zaključila svoje delo

V Osičku je zborovala te dni konferenca obrtniških zbornic in obrtnih odsekov zbornic, da določijo stališče obrtnikov do najbolj aktualnih vprašanj. Med drugimi sta se udeležila konference predsednik obrtnega odseka zbornice Ivan Rebek in tajnik Zbornice dr. Pretnar.

Konferenci je bila predložena cela vrsta referatov. Zlasti so bili z zanimanjem sprejeti referati o pobijanju nelojalne konkurence. Po vsestranski debati, katere so se udeležili vsi delegati, je bilo sklenjeno, da se zaprosi kr. vlada, da na podlagi § 63. finančnega zakona za l. 1934/35 izda uredbo z zakonsko močjo, po kateri se kaznuje vsako prodajanje blaga po ceni, ki ne krije vseh stroškov proizvodnje. S takšno prodajo se ustvarja kaos v gospodarstvu ter se uničujejo eksistence obrtnikov.

Posebno obširno se je govorilo na konferenci tudi o delu tvrdke Bat'a. Konferenca je o tem predmetu sprejela resolucijo, ki bo predložena odločujočim činiteljem.

Z velikim odobravanjem je bil tudi sprejet predlog, da se zahteva od gradbenega ministrstva posebna odredba, po kateri so dopustna režijska dela državnih in samo-

investicije predstavljajo po bilanci veliko vrednost, cene nimajo pa nobene. Kje je nadzorstvo, ki bi moralo skrbeti za zaščito kapitala delničarjev in upnikov, in kdo se briga za delavce, ki so postavljeni na ceste?

Vzemimo na muho tretji primer. Priden človek je garal in skoparil, da si je nekaj za slabe čase prihranil. Pride nadenj stiska, gre v hranilnico po denar, toda ne dobi ga. Zavod je pod zaščito. »Kam ste dejali svoj denar?« — »Vaš denar je varno naložen, ne boste ga izgubili, samo zdaj ga ne morete dvigniti!« — Kdo je zaščiten, vlagatelj denar ali tisti, ki so ga tako varno naložili, da ga ne morejo vrniti?!

Po četrti primer stopimo nazaj v prva poveljna leta. Ves svet govori: Nemci so velik in priden narod, valuta takega naroda ne more biti slaba! Vesoljni svet veruje v nemške marke, Nemci jih pa tiskajo na vse kriplje in kupujejo z njimi blago, da lahko obnove svojo industrijo in zaostre reparacijam. Potem postanejo nemške marke nenadoma ničvreden papir, Nemci se pa smejiijo, ker so svet tako imenitno opeharili. — Ali ne pravimo temu mednarodna solidarnost kapitala?

Takih primerov bi človek vsak dan nabral nič koliko, a vsi smo čisto brezbrizni zanje. Ne da bi kaj pomislili, verujemo, da je kapital zaščiten, ponavljamo fraze, da je produkt nadvrednosti, da je vsemogočen, internacionalen in kdo ve kaj še vse. Nihče ne pomisli, da je pravi kapital le produkt trdega dela, da brez kapitala ne moremo živeti, in da nam gre zato slabo, ker se premalo brigamo za njegovo ohranitev in rast.

Ali ne bi bilo morda prav, če bi slednjič vendarle spoznali, da kapital ni prav nič zaščiten, ampak so zaščiteni le paraziti kapitala, in da brez smotrene zaščite kapitala ne moremo doseči prave zaščite človeka in njegovega dela? Torej bodimo dosledni in zaščitimo tudi kapital. Potem bo veliko manj nasprotov za razlikih svetovnih nazorov, kajti to pač drži: Predno rešimo vprašanje, čigav bodi kapital, moramo znati kapital hraniti in množiti, ker se nam brez njega ne bo pri nobenem družbenem redu dobro godilo!

upravnih oblasti samo v mejah predpisov čl. 82 zakona o državnem računovodstvu. Zlasti pa se mora strogo upoštevati določilo, da so po pravilno in uspešno izvršenih javnih licitacijah dela v lastni režiji državnih in samoupravnih oblasti sploh nedopustna.

Na predlog predsednika obrtnega odseka ljubljanske zbornice Ivana Rebeka je bila soglasno sprejeta resolucija, s katero se že tretjič prosi kraljevska vlada, da izda zaščitne ukrepe tudi za obrtnike, in sicer po načelih, kakor so jih za razdolžitve obrtnikov že predlagale obrtniške zbornice. Položaj obrtnikov je prav tako težaven, če se ne bolj ko kmetovalcev in zato imajo tudi obrtniki pravico do enake zaščite kakor kmetovalci.

Končno je konferenca sklenila v zvezi z akcijo za pospeševanje izvoza in uvoza obrtniških izdelkov, da se mora začeti proučevati vprašanje, kako pritegniti absolutne srednjih tehniških šol k specializaciji obrtniških izdelkov.

Ko je konferenca še sklenila, da bo prihodnja redna konferenca obrtniških zbornic v Novem Sadu, je bila konferenca zaključena.

Izprememba uredbe o zborničnih volitvah

Trgovinski minister je izdal uredbo o izpremembi in dopolnitvi uredbe o volitvah v zbornice. Nova uredba določa:

1. V členu 3. (ki govori o delitvi zborničnega območja na volilna telesa in volilna okrožja) se dodaja nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Minister za trgovino in industrijo dovoli lahko izjemo od določb prednjih odstavkov na predlog zbornice glede na malo število pripadnikov katerega volilnega telesa.«

2. V prvem odstavku člena 5. (ki pravi, da se volijo zbornični svetniki po strokah) se nadomešča beseda »volijo« v prvem stavku z besedama: »lahko volijo«.

3. V prvem odstavku člena 7. se točka 3. (da ima volilno pravico le oseba, ki stalno stanuje v zborničnem območju) izpušča, točka 4. pa postane točka 3.

Drugi odstavek tega člena se izpreminja in se glasi:

»Rok leta dni se računi od dne, ko se je po zakonu pridobila pravica, opravljati obrt. Če je bil obrt prijavljen za registracijo po § 456. zakona o obrtih, se smatra, da je ta pogoj izpolnjen, neglede na to, ali se je izdala pooblastitev ali dovolitev.«

V istem členu se izpreminja poslednji stavek poslednjega odstavka in se glasi: »Od poslednjega pogoja se izvzemajo same

pomorstvo, rečno brodarstvo in ladjedelstvo.«

4. V prvem odstavku čl. 9. se v točki 7. za besedama »davčne uprave« dodajeta besedi: »ali zbornice«. (To pomeni, da se more dokazati plačilo zbornične doklade tudi s potrdilom zbornice.)

5. V prvem odstavku člena 11. (ki govori o sestavi glavnega volilnega odbora) se dodaja za tretjim stavkom nov stavek, ki se glasi: »Če ima zbornica manj ko štiri odseke, postavi pristojni zbornični organ poleg članov, delegiranih od odsekov, potrebno število članov in namestnikov tako, da znaša skupno število 4 člane in 4 namestnike.«

6. V prvem odstavku člena 15. (ki govori o pristojnosti in sedežih krajevnih volilnih odborov) se dodajajo v tretjem stavku za besedo »volilcev« besede: »ali zaradi prometnih razmer«.

7. V tretjem odstavku člena 17. se črtajo besede: »v banovinskih službenih listih, kjer pa jih ni, v »Službenih novinah kraljevine Jugoslavije««. (V teh listih torej ni treba objaviti razpisa volitev.)

8. V členu 20. (o volilnih imenikih) se dodaja na koncu nov odstavek, ki se glasi: »Za tista volilna telesa, ki glasujejo pisмено, vrši funkcije krajevnega odbora glavni volilni odbor. V tem primeru sestavi združbe, odnosno zbornice imenike v dveh izvodih in pošljejo oba izvoda glavnemu volilnemu odboru. Volilni imenik se razgrne za ta volilna telesa v zborničnem uradu.«

9. V prvem odstavku člena 22. (ki govori o postavitvi kandidatnih list) se dodaja kot predposlednji stavek tale novi stavek: »V volilnem okrožju zborničnega sedeža ne sme imeti nobena kandidatna lista več ko tri kandidate iste stroke.«

V tretjem odstavku tega člena se izpreminja drugi stavek in se glasi: »Ena oseba sme biti nosilec liste samo na eni kandidatni listi.«

V petem odstavku tega člena se dodaja na koncu nov stavek, ki se glasi: »Izveti so samo primeri, ko število volilcev ne preseže 30; v takem primeru zadošča, da znaša število predlagateljev petino števila volilcev.«

V sedmem odstavku tega člena na koncu tretjega stavka se postavlja za besedo »potrdilo« vejica in se dodajajo te besede: »pošljejo se pa glavnemu volilnemu odboru lahko tudi po pošti na povratni recept«.

V sedmem odstavku tega člena se dodajeta v poslednjem stavku za besedo »uprave« te besedi: »ali zbornice«.

Osmi odstavek tega člena se črta, namesto njega pa stopi nov odstavek, ki se glasi:

»Če se pošlje kandidatna lista po pošti, morata biti podpis prvih dveh predlagateljev pri pristojnem oblastvu overovljena.«

10. V členu 24. (o objavi kandidatnih list) se dodajajo za besedo »odbor« te besede: »v zborničnem glasilu ali«.

11. V členu 41. se vrinita za številko 5. besedi: »odstavku (*)«.

Beg zlata v industrijske delnice

Popustitev politične napetosti je ustvarila optimistično razpoloženje v velikem denarnem svetu. Ljudje upajo, da se bo začela nova konjunktura in ker so se tudi že naveličali, da nimajo od svojega tezariranega zlata nobenih obresti, temveč morajo še plačevati razne pristojbine, so začeli v zadnjem času prodajati svoje zlato, izkupiček pa nalagati v industrijske papirje. To gibanje se je začelo v New Yorku in Parizu, nakar so jim sledili Bruselj, London in Cairo. Ugoden vpliv tega gibanja se je pokazal tudi na velikih svetovnih borzah, da so tečaji dobrih industrijskih papirjev in velikih bank napredovali. Samo na borzah v Berlinu, Pragi in Amsterdamu so tečaji še nazadovali.

Gibanje tečajev na velikih svetovnih borzah v preteklem tednu kažejo spodnje indekse številke.

Koncem 1927	5. 10.	12. 10.	19. 10.	26. 10.
= 100%		1935		
New York	75,8	78,4	78,5	81,7
Pariz	47,1	48,7	47,9	49,3
London	69,1	71,1	70,6	74,2
Bruselj	30,4	31,2	31,3	32,7
Curih	35,4	35,3	35,6	36,2
Stockholm	14,9	15,6	15,5	16,1
Milan	88,6	86,8	85,9	90,3
Dunaj	39,6	39,4	39,6	39,9
Praga	66,8	65,8	66,9	66,3
Amsterdam	34,7	34,9	36,9	36,7
Berlin	35,2	35,4	35,3	35,1

Mednarodni borzni indeks je na podlagi tečajev teh 11 velikih borz napredoval v preteklem tednu od 49,5 na 50,8%.

Politične vesti

Predsedstvo poslanskega kluba JRZ sporoča, da šteje klub že 142 poslancev.

G. Tatarescu demantira, da bi bil položaj njegove vlade omajan. Nadalje demantira, da bi nastala v vladi glede zunanje politike, ki jo naj vodi Rumunija, kakšna nesoglasja.

Proces proti Damjanu Velčevu in tovarišem bo v začetku novembra, v političnih krogih so prepričani, da bo Velčev oproščen. Skupno je zaradi zarote Velčeva v zaporih 30 zvenovcev, 40 protogerovcev in okoli 600 pristašev bivše zemljodelske stranke.

Predsednik čsl. vlade Malypetr bo najbrže izvoljen za predsednika čsl. parlamenta, kot bodoči predsednik vlade pa se imenuje eden voditeljev agrarne stranke dr. Hodža, ki je po rodu Slovak.

Angleško-francoski posredovalni predlog vsebuje po poročilih francoskih listov ta načela: Priznava se razlika med amharskimi in neamharskimi pokrajinami Abesinije. Amharska Abesinija ostane neodvisna, vendar pa dobi neguš italijanskega svetovalca. Ustanovi se tajska legija, kateri bi poveljevali italijanski oficirji. Italija dobi pokrajine Tigre in Ogaden, dočim Harar ostane Abesiniji. Poleg tega dobi Abesinija koridor do morja.

Italijanski delegat Aloisi se je vrnil v Zenevo. Vest o njegovem povratku je bila prava senzacija, ker se je ob odhodu Aloisia reklo, da se ne vrne več v Zenevo. Njegov povratak dokazuje, da Italija noče prekiniti vseh vezi z Zenevo in da najbrže tudi ne bo izstopila iz Zveze narodov. V italijanski delegaciji so izjavili, da se je Aloisi vrnil, da izve za vsebino pogovora med Lavalom in Hoareom.

V Zenevi je zavladalo optimistično razpoloženje in prevladuje mnenje, da smo pred popolnim preobratom v sporu med Italijo in Abesinijo. Pogajanja med Francijo, Anglijo in Italijo bodo najbrže dovedla do uspeha. Zaenkrat pa to optimistično mnenje še ni potrjeno.

Do sedaj se je izjavilo za sankcije št. 1 (glede uvoza orožja) 41 držav, za sankcije št. 2 (finančne) 38 držav, za sankcije št. 3 in 4 (prepoved uvoza in izvoza) 36 držav in prav toliko tudi za sankcije št. 5 o medsebojni pomoči držav, ki bodo izvajale sankcije.

Ministrski predsednik Baldwin je v nekem volilnem govoru dejal, da bi mogle postati vojaške sankcije proti Italiji in blokada italijanske obale aktualne.

Italijanska poročila z abesinskega bojišča poročajo o novih uspehih italijanske vojske na severni in na južni fronti. Uradno poročilo št. 33 pravi med drugim, da so do sedaj našli na osvobojenem ozemlju 16.000 osvobojenih sužnjev. Te pošiljajo Italijani obenem z abesinskimi ujetniki v rudnike zlata v Eritreji. Dvomimo, če so osvobojeni sužnji s tem kaj pridobili. Znova govore tudi nekatera poročila, da je italijanska vojska zavzela Gorahej. Vest pa še ni potrjena.

Francoska poročila pravijo, da pripravljajo Abesinci na vseh frontah protiofenzivo.

Ras Gvetaho je izjavil, da bodo Abesinci začeli prihodnji mesec s protiofenzivo. Imajo že en milijon vojakov pod orožjem. Oborožitev vojske se stalno izpopolnjuje. Prepričan je, da v dveh mesecih ne bo niti en italijanski vojak več na abesinskih tleh.

V egiptovski javnosti se boje, da bi mogla poostreitev mednarodnega položaja povzročiti vojno med Egiptom in Italijo.

Predsednik Roosevelt namerava proglasiti 11. november kot dan premirja, ko bi morale biti po vsem svetu velike manifestacije za mir.

Nemška tajna policija je aretirala dr. Küglerja, glavnega referenta znanega Hitlerjevega zaupnika Ribbentropa. Ni pomagala niti Ribbentropova intervencija, niti dr. Hessa. Sedaj po osebnem odločilu o tej aretaciji Hitler. Küglerja očitajo, da je v svojem referatu nastopil protižidovskim resolucijam, ki so bile sklenjene na strankinem shodu v Nürnbergu.

Pri nedeljskih nadomestnih volitvah na Madžarskem je opozicija pridobila na glasovih.

Bivši direktor »Grazer Tagblatta« Wildoner je bil zaradi veleizdaje obsojen od graškega sodišča na 4 leta ječe.

Vojna med Bolivijo in Paragvajem je zahtevala 100.000 človeških življenj. Večina vojakov pa ni padla v bojih, temveč so največ smrtnih žrtev zahtevale bolezni. Celotni oddelki, ki so zašli v močvirja Gran Chaca so umrli do zadnjega moža za raznimi boleznimi.

SLOVENIA-TRANSPORT

LJUBLJANA - TELEFON 27-18

PREVOZI

vsake vrste blaga — krajevni, medkrajevni prevozi — zbiranje robe — preselitve s poštvenimi vozovi v tu- in inozemstvo. — Informacije brezplačno.

Denarstvo

Pomen hranilnic za narodno gospodarstvo

Je naslov brošure, ki jo je spisal priv. docent dr. Vladimir Murko in ki jo je izdala za mednarodni dan varčevanja Zveza jugoslovanskih hranilnic. Dr. Murko poroča v brošuri predvsem o Tretjem mednarodnem hranilniškem kongresu v Parizu in njegovih resolucijah. Ker je brošura dr. Murka v glavnem ponatis iz »Trgovskega lista«, so odlike spisa dr. Murka našim čitateljem že znane in nam ni zato potrebno podrobneje poročati o brošuri. Poudarili bi samo to, da se šele sedaj, ko je pred nami v brošuri zbrano celo delo dr. Murka, prav vidi, kako potrebna in izvrstna je njegova brošura. Treba priznati, da je Zveza jugoslovanskih hranilnic z izdajo te brošure kar vzgledno dobro proslavila mednarodni dan varčevanja.

Nazadovanje vezanih mark

Kakor smo že v prejšnji številki omenili, je v zadnjem času tečaj vezanih mark znatno nazadoval. Vzrok je deloma v ostrejših deviznih predpisih, deloma v večjem iztihu tujkega prometa, deloma pa tudi v padcu tujkega prometa, vsled česar je padlo povpraševanje. Kako so nazadovale nekatere vezane marke, se vidi iz teh števil: o stanju disaga vezanih mark.

	9.7.	9.8.	9.9.	25.10.
registarmarka	44	39,5	47	53
kreditna vez. marka	67,5	66,5	74,5	70
elektna vez. marka	75	74,5	79	80,5

Prosta marka je pa ohranila svoj zlati tečaj zaradi ostrih deviznih ukrepov Nemčije.

Na predlog Narodne banke je po odredbi finančnega ministra dovoljen na naših borzah svobodni promet po dejanskih tečajih z naslednjimi valutami (bankovci): drahmami, leji, levi, šilingi in pengi.

Sangajski dolar, ki je še pred enim mesecem notiral 1 šiling 8 peni, je padel v zadnjem času na 1 šiling 4 peni. Vzrok padca je v veliki prodaji srebra iz Kitajske v Ameriko.

Politična pravila

Ker se politika tako ozko prepleta v gospodarstvo in ker je vedno gospodarstvo odvisno tudi od politike, naj dobe mesto v našem listu tudi politične maksime nedavno umrlega francoskega senatorja Henryja de Jouvenela. Njegove maksime pričajo, da je bil mož bogatih izkušenj in ostrega opazovanja. Ta njegova pravila se glase:

Politični prepripi imajo vedno to slabo plat, da ustvarjajo mučenike, mučeniki pa imajo pravico do reparacij. Vprašanje odškodnine pa je vedno le težko rešljivo.

Moderno gospodarsko življenje je povsod omejeno po narodnih mejah in naša doba ne bo mogla rešiti niti enega vprašanja, pred katerim je, če odločno ne vzame nase dolžnosti mednarodnega sodelovanja.

Kar čuditi se mora človek, kako malo vplivajo narodni drug na drugega. Čisto zaman prizadevanja, da bi se medsebojno zvezali po brzojavu, telefonu, železnicih in tisku. Vsak narod ohrani svojo posebno fiziognomijo, se navdušuje za politiko čisto lokalnih idej ter se niti ne meni za to, kaj poreče sosed.

Nič ni bolj nesmiselnega v zunanji politiki kakor ljubezenske izjave. (Izjave sovrastva pa tudi nimajo prav nič več veljave in nič več trajnosti.) Narodi pozabijo tako hitro! Zveze se ovržejo, veletok strasti se vrtil, zgodovina je polna nenadnih pomirjenj in nepričakovanih izprememb.

Vera je mednarodna sila, ki jo mora prosvetni duh spoštovati vsaj kot dejstvo.

Ne vzgajajmo svojih otrok v veri, da se začnejo pragozd na meji naše dežele.

Intelektualno meščanstvo, ki je sledilo kot vladajoči sloj aristokraciji, vidi, da vstaja za njim novi razred, na katerega ima fabrika več vpliva kot šola in katerega gospodarska vprašanja bolj zanimajo kot politična. Vse zavisi od tega, da ne bo prisiljen ta razred, da si pribori svoje mesto na solcu — edino z revolucijo.

TEDEEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredništvo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendence čvrsta
Promet Din 1.396.808-64

Na tukajšnjem deviznem tržišču je kup-čijska živahnost znatno popustila. (Vse v tisočih dinarjev, v oklepaju minuli teden.)

Amsterdam (32) 145, Din. deviza (213) 114 avstr. priv. kliring, Dunaj (1.053) 558 priv. kliring, Curih (175) 120, London (849) 87 inkl. priv. kliring, Newyork (114) 47, Pariz (84) 178, Solun (—) 6 boni, Trst (819) 142.

Prav občutno je nazadoval promet v angleškem, avstrijskem in italijanskem privatnem kliringu kot je razvidno iz primerjave gornjih prometnih števil. Nasprotno pa se je nekoliko povečal devizni promet v Amsterdamu in Parizu.

Na poedinah borznih sestankih tekočega tedna je bil dosežen ta-le dnevni devizni promet:

28. oktobra 1935 Din 355.443-94 Dunaj
29. oktobra 1935 Din 258.507-15 Dunaj
30. oktobra 1935 Din 582.019-30 Dunaj—Pariz
31. oktobra 1935 Din 205.838-25 Amsterdam
Zbog včerajšnjega praznika je tokrat odpadel peti redni borzni sestanek.

Narodna banka je še nadalje posredovala pri nakupih deviz Amsterdam, Pariz in Curih, seveda v mejah dosedanjih dnevnih deviznih kontingentov.

V mesecu oktobru t. l. je bil dosežen skupni devizni promet Din 19.114.000—, torej za štiri in pol milijona dinarjev več kakor v septembru t. l. in za približno tri in pol milijona dinarjev manj nego v oktobru lanskega leta.

Ves tekoči teden je bil avstrijski šiling trgovan v privatnem kliringu na bazi Din 8-48 — Din 8-57, le 30. oktobra t. l. po tečaju Din 8-48 — Din 8-58. Deviza Trst pa je beležila v privatnem kliringu dne 29. oktobra t. l. Din 295— le v povpraševanju, a naslednjega dne Din 293-80 za denar in Din 296-20 za blago.

S prvo Narodne banke				
Devize	28. oktobra 1935	31. oktobra 1935	Povpr.	Pon.
	Din	Din	Din	Din
Amsterdam	2974-58	2989-17	2976-71	2991-31
Berlin	1756-08	1769-95	1758-08	1769-95
Bruselj	735-61	740-67	737-75	742-81
Curih	1424-22	1431-29	1424-22	1431-29
London	215-01	217-07	214-98	217-03
Newyork	4347-51	4388-82	4349-28	4385-60
Pariz	288-85	290-29	288-97	290-41
Praga	181-05	182-16	181-05	182-16
Trst	355-39	358-47	355-75	358-83

V razdobju tega tedna so bile dosežene na tukajšnjem borzi te-le tečajne razlike (v poenih): Amsterdam + 2-13, Bruselj + 2-14, London — 0-03, Newyork + 1-77, Pariz + 0-12 in Trst + 0-36. Berlin in Praga sta včeraj notirala na bazi tečajev od 28. oktobra t. l. Curih pa je ostal neizpremenjen.

Efektno tržišče

Tendence stalnejša

Tudi v tekočem borznem tednu ni bilo nobenega prometa. Privatni papirji še vedno niso beležili, dočim so bile v državnih vrednotah dosežene naslednje notice:

	28. oktobra	31. oktobra
7% inv. pos.	75— 77—	75— 77—
8% Blairvo pos.	62— 75—	75— 78—
7% Blairvo pos.	66— 68—	68— 70—
7% Seligm. pos.	73— 76—	75— 78—
7% stab. pos.	— 78—	— 78—
4% agr. obv.	43— 45—	43— 44—
6% begl. obv.	61— 63—	60— 62—
2 1/2% vojna škoda	356— 358—	354— 357—

Stabilizacijsko posojilo je beležilo le 28. in 30. t. m. po Din 78— v ponudbi, med tem ko 5% srednjeročne obveznice tudi to pot sploh niso notirale.

Žitno tržišče

Tendence še vedno stalna

Promet je bil tudi v tem tednu naravnost malenkosten in še to le v koruzi, ki je notirala brez izprememb. Na novo pa je prišla beležiti časa primerno suha ko-

ruza. Cene so ostale povsem neizpremenjene. Pravtako so ostale neizpremenjene notice mlevskih izdelkov. Le beli štajerski krompir se je podražil za Din 2— pri 100 kg.

Lesno tržišče

Tendence zelo mlačna

Položaj na našem lesnem tržišču je z vsakim dnem slabši, da ne rečemo že naravnost obupen. Vrh vseh težkoč, ki zavirajo naš žitak na minimum skrčeni izvoz lesa v Italijo, se nam obetajo še nove težave v obliki gospodarskih sankcij, ko bo treba docela prekiniti z izvažanjem in prodajo naših lesnih proizvodov v sosednjo Italijo. Kajti novih tržišč za naš mehki in trdi les še nimamo in je še povsem negotovo, da-li nam bodo — čeprav so obljubljena — v resnici tudi dana v zameno za izgubljena sosedna italijanska tržišča.

Pa tudi če bi ostalo pri dosedanjih razmerah napram Italiji, bi naš izvoz sam po sebi moral popolnoma zastati že zbog negotovosti klirinških izplačil, ker naši izvozniki pač ne morejo tvegati več tako velikih razlik (nad 20%) med tržnimi in klirinškimi tečaji. Poleg vsega obstoji še nevarnost, da se bo čakalna doba za klirinška izplačila še občutneje podaljšala in bo torej izguba še težja ter nepopravljiva.

Trenutno se povprašuje po III. in podmeri 18/24 mm, pa tudi po jesenu in brstu, ki pa za nas ne prideta toliko v poštev. Sem in tja je kako vprašanje za parkete, ki pa se ne eksportirajo, ter suhe, prvovrstne hrastove frize. Kupčija z drvmi in ogljem se kar noče poživiti, doslej je še dokaj malo prometa.

LES			
	Din	Din	
Smreka-jelka:			
Hlodi I., II., monte	100—	120—	
Brzovjani drogovi	150—	170—	
Bordonali merkantilni	100—	130—	
Filerji do 5/6'	130—	150—	
Trami ostalih dimenzij	110—	140—	
Škorete, konične, od 16 cm naprej	270—	300—	
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	300—	340—	
Škorete, podmerne, do 15 cm	200—	210—	
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	230—	250—	
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	260—	300—	
Kratice, za 100 kg.	26—	28—	
Bukov:			
Deske-plohi, narav., neobrob-ljeni, monte	240—	280—	
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, monte	310—	350—	
Deske-plohi, parjeni, neobrob-ljeni, monte	300—	360—	
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II.	570—	600—	
Hrast:			
Hlodi I., II.	160—	210—	
Bordonali	710—	820—	
Deske-plohi, neobrob., boules	800—	830—	
Deske-plohi, neobrob. merkantilni	650—	700—	
Deske-plohi, ostrorobi (pod-nice)	750—	810—	
Frizi	550—	630—	
Oreh:			
Plohi, neparjeni, I., II.	800—	900—	
Plohi, parjeni, I., II.	850—	950—	
Parketi:			
hrastovi za m²	42—	50—	
bukovi za m²	28—	35—	
Železniški pragovi: 2'60 m, 14x24			
hrastovi, za 1 komad	30—	34—	
bukovi, za 1 komad	20—	22—	
Drva:			
bukova, za 100 kg	10—	11—	
hrastova, za 100 kg	9—	10—	
Oglje:			
bukovo, za 100 kg	38—	42—	
»canella« za 100 kg	42—	48—	

Za poslovne ljudi! Zelo važno je, da ste svojemu družabnemu položaju primerno oblečeni, ker je od tega v veliki meri odvisen Vaš uspeh. Prvovrstne angleške in škotske tkanine za obleke za vsako priliko, zimске suknje itd. dobite v največji izbiri in najceneje pri tvrdki Novak (Ljubljana, Kongresni trg 15).

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja po znižani ceni Din 12— za komad

tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 23

Naš pravi domači izdelek

Zunanja trgovina

Paroplovne družbe, ki prevažajo blago v Španijo, so povišale prevozne tarife za 10 odstotkov.

Uvoz avstrijskega litega železa in jekla je v Italijo odslej carine prost.

Avstrijska industrijska proizvodnja je v avgustu in septembru narasla za 15 odstotkov.

Industrijska proizvodnja je po vesteh sovjetskih listov v prvih desetih mesecih v Rusiji napredovala v primeri z lanskim letom za 20,8 odstotka. Število zaposlenega delavstva v industriji se je povečalo za 8,1 odstotka, povprečna mezda pa je narasla za 26,5 odstotka.

Med Avstrijo in Rusijo je bil dosežen sporazum, po katerem bo izvozila Rusija v Avstrijo v novembru 5000 tisoč ton pšenice.

Dobave-licitacije

Komanda pomorskega arzenala Tivat — sprejema do 11. novembra ponudbe o dobavi 10 ton peska, 24 jesenovih desk za vesla, 2 admiralitetskih sider, 4 svetiljk za čolne, 84 m lanene in konopnene jadrene, 14 vreten belega sukanca, 5 kg usnja, 100 kg elektrod, 2450 kg zakovice in 1500 kg kalcijevega karbida; do 12. novembra o dobavi električnega materiala, železnih emajliranih plošč, 500 kg karboli-neja, 50 kg salmijaka, 50 kg duševne kisline, 100 kg medenine, rezervnih delov za magnet tipa »U. H.« br. 20.539, kablov-žice, lepenke, fibra in ebonita.

Pri ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnice v Beogradu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 12. novembra za dobavo raznih delov za opremo vagonov; dne 16. novembra za dobavo 83 garnitur Brotan-cevi za lokomotive, dne 18. novembra pa za dobavo 563 lokomotivskih in vagonskih osi in 58 ročic za iste. (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani — »Ljubljanski dvor«, soba št. 194 vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 14. novembra ponudbe o dobavi elektrotehničnega materiala, bakra, 210 kg solne kisline, 300 kg kristalne sode, 30 kg terpentina, 300 kg kaolina, 2 kg laka.

Minerska komanda v Kumboru sprejema do 14. novembra ponudbe o dobavi kabla.

Minerska komanda Kumber sprejema do 9. novembra ponudbe o dobavi ca. 2000 m konopnenih vrvi; do 11. novembra pa o dobavi lesnega in železnega materiala.

Dne 11. novembra bo pri I. oddelku Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 1500 pol kartona.

Dne 11. novembra bo pri Komandi pomorskega arzenala v Tivtu pismena licitacija za prodajo starih krp, čevljev, gumijevih odpadkov, starega motova, vreč od moke itd. (Pogoji so na vpogled pri komandi.)

Dne 11. novembra bo pri I. oddelku Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu licitacija za dobavo 40.200 kg jekla. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Dne 12. novembra bo pri Direkciji drž. železnice v Zagrebu ofertna licitacija za dobavo 7060 m² rečnega peska. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Nove knjige

Slovenska fotografija

Nov in silno lep dokaz o velikem napredku slovenske knjige smo doživeli in vse priznanje in vso zahvalo je treba izreči Fotoklubu, ki nam je poklonil ta dokaz. To je njegova knjiga »Slovenska fotografija«, knjiga, ki ni le za Slovenijo, temveč za vso Jugoslavijo resnična novost.

Knjiga je sad združenih moči slovenskih fotoamaterjev, kakor pravijo v uvodu. In v resnici so sodelovali pri knjigi skoraj vsi naši znani amaterji, da podaja knjiga v resnici jasno sliko o stanju slovenske fotografije. Takoj moremo dostaviti, da smo s tem stanjem lahko več ko zadovoljni, ker dokazujejo objavljene slike, da je slovenska fotografija na evropski višini. Sicer pa so to potrdila tudi številna odlikovanja, ki so jih dosegli naši fotoamaterji tudi na največjih mednarodnih razstavah. Razpravljati o tem, katere slike so lepše, bi bilo čisto odveč, ker zadostuje konstatacija, da so vse na izredni višini, da se ves zbornik slovenske belo-črne umetnosti reprezentira v celoti ko v podrobnostih kot dovršeno delo. In to bodi krepko poudarjeno.

S posebnim priznanjem je treba tudi omeniti toplo občuteni življenjski slovenskega fotografskega iznajditelja Puharja. V šolske čitanke bi moral priti vsaj kratek posnetek iz tega življenjskega. Prav je tudi, da se v knjigi spominja ime Bertholda kot prvoroditelja prve slovenske fotografije.

Prednost knjige je tudi v tem, da ima besedilo tudi v nemškem, francoskem in angleškem jeziku, besedilo k slikam pa še v esperantsčini. »Slovenska fotografija« tudi spada v zunanji svet!

Končno treba navesti še one, ki imajo posebno zaslugu za nastanek tega vzornega zbornika. Slike sta uredila Peter Kocjančič in Lujo Micheli, besedilo je Karla Kocjančiča, oprema pa je zasluga Petra Kocjančiča. Tisk in klišei so delo Jugoslovanske tiskarne.

Bodi vsem izrečeno priznanje za vzorno delo, zlasti pa »Foto-klubu«, ki je založil in izdal to res reprezentativno delo.

Knjiga velja 120 Din, kar je z ozirom na njeno dovršeno lepo opremo res nizka cena. V vseh čakalnicah, v vseh salonih naj »Slovenska fotografija« pričra o visoki stopnji, ki jo je dosegla slovenska knjiga!

Že v 24 urah

harva, plovila in kmetijsko vrtni obkoti. Skrobiti in svetlobne stajice, ovratnike in manšete. Pere, sušil, munga in lika domače porile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 5
Telefon št. 22-72.

Knjiga: Neposredni davki — zakon s pravilniki, uredbami in komentarjem — ki jo je priredil g. Sušec Stefan, načelnik fin. odd. banske uprave v p., se je z najnovejšimi predpisi in navodili, izdanimi v septembru in oktobru t. l., izpopolnila in bo izšla — v platno vezana — sredi meseca novembra t. l. O tem se obveščajo na mnogobrojna vprašanja vsi interesi, ki so knjigo naročili in prednaročili. Knjiga stane 160 Din in se naroča pri prireditelju Sušec Stefan, Ljubljana, Beethovnova ulica 16.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

1100 — Beyrouth: zastopnik za smrekove letve ter jelove in borove.
1101 — Carigrad: zastopnik za gotova vrata in okna iz raznih vrst lesa, hrastove parkete, lesno volno, krtače in metle.

Deželni pridelki:

1102 — Hamburg: hmelj.
1103 — Lausanne: zastopnik za razne oljate rastline.
1104 — Praga: suhe gobe.
1105 — Amsterdam: bolhač v prahu.
1106 — Treuchtlingen (Bavarska): suhe višnje.
1107 — Gdansk: paradižnikove konzerve.

Proizvodi sadjarstva:

1108 — Bruselj: namizna jabolka.
1109 — Varšava: zastopnik za suhe češplje.
1110 — Hamburg: suhe višnje.
1111 — Berlin-Charlottenburg: zastopnik za suhe češplje.
1112 — Gdansk: bosanski pekmez iz češpelj.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

1113 — London: sirove in nasoljene kože (goveje, kravje, juncev in bikov).
1114 — Bresslau: sirove kože in krzna.
1115 — Amsterdam: polži.
1116 — New York City: svinjska koža za izdelavo kovčkov, ženskih torbic in drugih usnjarskih izdelkov.

Doma in po svetu

Prometni minister dr. Spaho je odpotoval v Pariz in Bruselj, kjer se bo udeležil mednarodne železniške konference.

Z uradne strani se poroča, da so vesti o premestitvi železniške direkcije iz Subotice v Beograd popolnoma neosnovane. Direkcija ostane v Subotici.

Konference Osrednjega odbora lesnega gospodarstva Jugoslavije se je poleg inž. Lenarčiča in g. Škrbca udeležil tudi Drago Gorjup, tajnik Zveze industrijev.

Ves upravni odbor železarne v Zenici je odstopil. Izredna glavna skupščina, na kateri bo izvoljen nov upravni svet, bo dne 30. novembra.

Univ. prof. dr. Boris Zarnik je v Zagrebu predaval o rasni vrednosti Abesincev ter zavrnil mnenje, kakor da bi bili Abesinci manjvredno pleme. Z rasnimi razlogi ni mogoče opravičiti nastopa proti Abesincem. Sicer pa je predavatelj mnenja, da bodo Abesinci tudi znali braniti svojo neodvisnost, kakor so jo ohranili skozi sto in stoletja.

1000 Din velja najdražja vstopnica za koncert Šaljapina, ki nastopi v Beogradu. Kljub temu so bile vse vstopnice razprodane. Beograd ima pač denar!

Novi češkoslovaški proračun predvideva 8.032.195.900 Kč izdatkov. Proračunski aktivum je določen na 1,8 milijona Kč. Novi proračun je ministrski svet že odobril in bo sedaj predložen parlamentu.

Lloyd George je izjavil, da Anglija še vedno dobavlja Italiji bencin in nafto. Tanke, ki jih uporablja Italija proti Abesincem, žene angleški bencin. To je priznal

1117 — Carigrad: zastopnik za suhe goveje kože.

1118 — Berlin-Charlottenburg: svinjska mast.

Rudarski proizvodi:

1119 — Bruselj: boksit in krom.
1120 — Praga: barit.

Industrijski proizvodi:

1121 — Bruselj: aceton.
1122 — Czenstochowa (Poljska): zastopnik za metilni alkohol in aceton.
1123 — Tallin (Estonija): vse vrste papirja.
1124 — Carigrad: zastopnik za ključavnice vrat, za zastore, okove za vrata, okna in omare, za orodje vseh vrst, zemeljske in kemične barve, lake, firneže in razne tiskarske barve.
1125 — Carigrad: zastopnik za submarijske barve.

Razno:

1126 — Bruselj: ponuja se zastopnik za vse predmete, za katere je možnost izvoza v Belgijo.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

tudi znani petrolejski magnat sir Detterding.

200 italijanskih letalcev je podpisalo izjavo in jo poslalo svoji komandi, da bodo v primeru vojne s kakšno pomorsko velosilo napolnili svoja letala z razstrelivom in se potem spustili na sovražno ladjo. Našli bi sicer pri tem smrt, toda tudi ladja bi bila uničena.

Dopisnik »Giornale d'Italia« v Buenos Airesu je bil izgnan, ker je napadel argentinskega delegata pri Zvezi narodov.

Angleških radijskih postaj se morejo za časa volilnega boja posluževati vsi politiki brez razlike, če pripadajo vladni ali opozicijski skupini.

Ključ za šifre egiptске vojske je bil ukraden. Preiskava še ni mogla odkriti krivcev.

V državi Kentucky v U. S. A. je prišlo do krvavih spopadov med policijo in stavkujočimi rudarji, ki so hoteli s silo preprečiti delo stavkokazov. Delavci so streljali na policijo, ki je nato uporabila proti delavcem strojnico.

V Langsavu na Kitajskem je nastala v tamošnji tvornici razstreliv velikanska eksplozija. Dva kilometra daleč naokoli je bilo vse porušeno. Poročilo govori o 2000 mrtvih.

O velikih povodnih poročajo iz Švice. Mesto Bern je deloma pod vodo.

Na Japonskem je bila zopet velikanska povodenj, da je bilo samo v Tokiju poplavljenih okoli 10.000 hiš.

Popravi. Med zadnjimi »Političnimi vestmi« bi se moralo pravilno glasiti, da je poslal maršal De Bono ob proslavi fašistične revolucije naslednjo klasično pitje, ne pa tipično brzjavko.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz o premoženju posestnika Jožeta Doltarja v Crnomlju, ker je bila razdeljena vsa masa.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju tvrdke Ivan Engelsberger v Trzinu. Poravnalni sodnik Papež, poravnalni upravnik odvetnik dr. Gruđen. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Trzinu dne 25. novembra ob 9. Rok za oglasitev do 20. novembra.

Končano je poravnalno postopanje trgovca Franca Jakšeta v Celju. Prav tako je končano poravnalno postopanje gostilničarke Pavle Marije Hilgert v Spodnji Hudičiji pri Celju.

BLASNIKOVA »VELIKA PRATIKA«
ZA LETO 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. BLASNIKA NASLED, LJUBLJANA, BREG 10 IN V VSEH VEČJIH TRGOVINAH. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike »Poklon Modrih«.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 2. novembra objavlja: Ukaz o sklicanju Narodne skupščine in senata ter ukaz o ustanovitvi konzulatov na Krfu in Temišvaru — Uredbo o zakonsko močjo o vračanju opolnomočenih ministrov in izrednih poslanikov iz pokoja v aktivno državno službo — Izpremembo in dopolnitve pravilnika, kako je plačevati voznino za pošiljke državnih naprav po železnicah in ladjah v drž. eksploataciji — Pojasnilo o mestnih ulicah — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

OBČNI ZBORI.

Izredni občni zbor Splošnega vzajemnega podpornega in kreditnega društva, r. z. z o. z. v Mariboru bo dne 9. novembra ob 10. v Tattenbachovi ulici 2. Na dnevnem redu je tudi predlog za izbris zadruga, ker je končana likvidacija.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 3. novembra: 7.30 Kmetijsko predavanje: O kmetijski zaščiti (dr. Schauer Dolfe) — 8.00 Čas, poročila — 8.15 Jutranja telovadba (Čiro Soukal) — 8.45 Plošče — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45 Versko predavanje (prior Valerian Učak) — 10.00 Lovske in narodne pesmi (poje g. Svetozar Banovec), vmes Kmečki trio — 11.30 Micki miška pride v radio studio — 12.00 Obvestila — 12.15 Plošče — 15.00 Koncert radijskega orkestra — 16.00 O zimski zelnjavi (gdč. Traven Albina) — 16.15 Koncert radijskega orkestra — 17.00 Iz razvoja slovenske drame — 19.30 Nacionalna ura — 20.00: Napoved časa, poročila — 20.15 Vokalni koncert ge. Zlate Gungjenac-Gavella — 21.00 Koncert tamburaškega orkestra. Vodi g. Lojze Karmelj — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Za ples in kratek čas — Poje gdč. Jelka Igličeva s spremljevanjem radijskega jazza.

Ponedeljek, dne 4. novembra: 12.00 Opretni venčki (plošče) — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Magistrov šramel kvartet — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 O motnjah v srcu (dr. Bogomir Magajna) — 18.20 Plošče — 18.40 Kulturna kronika: Podpirajmo našo knjigo (g. prof. France Vodnik) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Prenos iz Hubadove dvorane — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Prenos iz nebotičnika.

Torek, dne 5. novembra: 11.00 Šolska ura: Jesenska glasba (g. Emil Adamič) — 12.00 Slavni virtuoz (plošče) — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Koncert radijskega orkestra — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.40 Vzgojni pomen družine (dr. Stanko Gogala) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Večer podoknic — Sodelujejo gdč. Stefka Korencanova (sopran), g. Drago Zagar (bariton), g. Marijan Lipovšek (klavir). Radijski orkester in plošče — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Škotsko in angleško

blago za fine obleke, zimske suknje, ulstre itd. dobite v največji izbi pri tvrdki

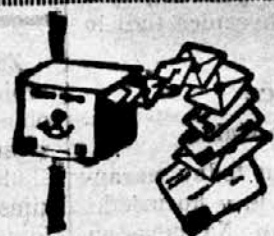
NOVAK - LJUBLJANA

Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Direkten uvoz

Ugodne cene

Naročajte »Trgovski list«

»KVERTA«
D. Z. O. Z.

LJUBLJANA
Tržiška cesta št. 67

TVORNICI KVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Trgovci, naročajte blago pri tvrdkah, ki oglašajo v Trgovskem listu!